

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۲ / ۰۱ / ۰۷

سرلوح مرادزی

ایا د دوحا تړون طالب ته مشروعیت ورکولی شي؟

طالب امریکا سره په دوحا تړون کې د دوی په ګټه د پټو معاملو پرته، د خپل مشروعیت لپاره د هېواد او نړیوال حقوقي بنسټونو له مخې هیڅ لاسوند او دلیل نه لري.

دوی چې د دوحا تړون په مټ، له پوځي لارې دولتي واک ترلاسه کړی؛ واک یې د مشروعیت د بحران سره مخ دی. نن سبا پنځه میاشتې پوره کیري، خو د طالب واک نه په هېواد دننه مشروعیت پیدا کړی او نه په نړۍ کې کوم هېواد په رسمیت وپېژاند. کابل کې د پاکستان سفير منصور احمد خان چې د برتانوي هند د انگریز وایسرای اکتونه کوي؛ هېواد یې تر اوسه تیار نه دي چې د طالب حکومت په رسمیت وپېژني.

ډیری طالبان داسې فکر کوي چې دولتي واک مو په زور نیولی، په کور دننه او بهر مشروعیت یې لا چا کینلی! مشران یې هم بنای په دې باور وي چې امریکایانو سره د دوحا تړون په پایله کې یې دولتي واک ترلاسه شوی او دا تړون ورته مشروعیت ورکولی شي.

د همدغه ډاډ پر بنسټ، د طالب د بهرنیو چارو وزارت هم لکه د امر معروف او نهې منکر وزارت پشان په کورنیو کوچنیو او بی ارزښته چارو، لکه د بنځو په چادرو، جوماتونو ته د ډله یز لمونځ لپاره د خلکو په ډېولو او استولو او یا د خلکو د وینناتو په کمولو بوخت دی. د دغه وزارت سر پرست وزیر سفرونه یې هم چې ډیری یې پاکستان ته کیري، هلته یا د پاکستان د جمعیت علما د مولانا فضل ارحمان سره کتنه او مشورې وي او یا پېښور کې د حقاني مدرسې د ملایانو سره مصروف وي چې د هغه له دندې سره هیڅ تړاو نه لري.

تر امیرخان متقي څخه چې د بهرنیو چارو د وزارت سرپرستي ورترغاري ده، د افغانستان په بهرنۍ پالیسي کې د پاکستان د بهرنیو چارو وزیر شا محمود قریشي ډېر فعال دی، خو د هغه هڅو هم د طالب حکومت د مشروعیت سره مرسته نه ده کړې!

که یوخوا د پاکستان دغه هڅې په بهر کې طالبانو ته ګټه نه رسوي، په کور دننه هم پاکستان ته په ګوډاګي توب، طالبان د افغانانو د لا کړکې سره مخامخوي. افغانان د پاکستان هر اقدام ته د شک په سترګو گوري او پاکستان خپل تاریخي دښمن بولي. د دښمن سره زیاته دوستي چې اوس په تېره بیا د استازولۍ کچې رسېدلې؛ په کور دننه د طالبانو مشروعیت ته لوی خطر دی او طالبان باید دا له پامه ونه غورځوي.

طالب باید وپوهیږي چې حکومت کول په شګو کې د ماشومانو کورښتې نه دي. حکومت کول مسولیت دی او تر ټولو لومړی خلکو ته خدمات دي چې طالب مشران ترې انکار کوي. ملا حسن چې طالبان یې خپل لومړی وزیر بولي په یوه وینا کې چې صوتي بڼه لري، وايي «دوی د اوسني بشري بحران، اقتصادي سقوط او خلکو د وتلو او مهاجرت مسولیت نه لري»

که ملاحسن داسې څرګندوني د تېر حکومت په تړاو کوي، تېرو حکومتونو خپلې نورې ستونزې درلودې چې له چا پټې نه دي او یوه لویه ستونزه یې د طالب لخوا وسله واله جګړه او ناامني وه؛

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خیر و لولئ

خو يادې درېواړه ستونزې او دېرې نورې نوې ستونزې د طالبانو واک زيږولې چې انکار يې طالبانو ته د گټې پرځای، په لوی تاوان بدلېدای شي.

ملا حسن پخوا هم ويلي ول چې خلک دې د روانو سختيو په وړاندې، لکه د څارويو پشان بغاري ووهي. انس حقاني يو بل لوړپوړي طالب هم په لوگر کې خلکو ته ويلي ول چې خلک دې په ولږه کې واېنه وخوري. ايا په داسې څرگندونو او کړنو کورنۍ مشروعيت تر لاسه کېدای شي.

بنځې د افغانستان نيمايي نفوس جوړوي، د طالبانو چلند د دې نيمايي نفوسو سره په دښمنۍ ولاړ دی، ايا دا نيمايي نفوس به د طالب مشروعيت ومني؟ د طالبانو د لوړو چارو وزير عبدالباقي حقاني پخوا ويلي ول چې په تېرو شلو کلنو کې چې زده کړې شوې، د هېواد په گټه نه دي او زده کوونکي بايد له سره د دوي په ديويندي نصاب تربيه شي، ايا زده کوونکي او کورنۍ به يې طالبانو ته په داسې څرگندونو مشروعيت وبخښي؟

طالب د افغاني ټولني د ټولو قشرونو سره ستونزه لري، هيڅوک تيار نه دی چې د طالب به له بدلونه پرته، د يوه مشروع واک پتوگه وپېژني.

په تېرو پنځو مياشتو کې د طالب اصلي مشر ملا هيبث الله له افغان ولس مخپټی اوسي، ايا ولس د داسې يو چا مشرتوب او مشروعيت مني چې له خپل ولسه مخ پټوي؟

همدارنگه طالب بايد د ايران د فاطميونو، نظارشورا د پاتېشونو او داعش خطر ته په کمه سترگه ونه گوري. د نن ورځې کوچني خطرونه د سبا ورځې په غټ خطر بدلېدای شي!

په سلگونو او زرگونو داسې نورلاسوندونه او دلايل شته چې په ملي کچه طالب ته مشروعيت ستونزمنوي او طالب هم د دغو ستونزو په له منځه وړلو کې اقدام نه کوي.

طبيعي ده کله چې په کور دننه طالب مشروعيت ونه لري او د مشروعيت په لارو چارو نپوهيږي او يا نه غواړي پوه شي؛ په نړيواله کچه مشروعيت نه شي پيدا کولای!

په زور او پوځي لارې او کودتا سره چې هغه هم د يوې بهرنۍ معاملي او توطيې سره تړلي وي، دولتي واک غصبول، مشروعيت نه شي تايمينولای!

زما داسې ليکنې د طالب د تخريب په نيت نه دي، بلکې د دوی د سمون او اصلاح لپاره کيږي. تر داسې ليکنو د طالب خپل ناوړه عمل، طالب زيات تخريبيوي چې بايد خپله تگلار ورغوي او خپل چلند اصلاح کړي.

پای